

UDENRIGSMINISTERIET

Spørgsmål nr. 139:

”Vil udenrigsministeren oversende en redegørelse for, hvorledes de sikkerhedsmæssige forhold i Irak har udviklet sig; herunder udviklingen i forfølgelse og vold begrundet i etnicitet og religiøse forhold?”

Svar: Sikkerhedssituationen i Irak er fortsat alvorlig. Den værste vold er hovedsagelig koncentreret i fem af Iraks 18 provinser. Den 22. februar 2006 blev en af de fire helligste shia-moskéer, Imam al-Hadi-moskéen (Den Gyldne Moské) i Samarra udsat for et terroranslag, som førte til gengældelsesangreb på over 160 sunni-moskeer og drab på hundreder af sunni-muslimere. Skønt størstedelen af irakerne og deres ledere har taget afstand fra volden, er det lykkedes for voldsmændene at antænde sekterisk vold i Irak. Stigningen i antallet af internt fordrevne skal ses i dette lys, jfr. besvarelse af spørgsmål 140 nedenfor.

De bevæbnede grupper i Irak er en bred gruppe med forskelligartede motiver og metoder. Den væbnede sunni-opstand nyder nogen opbakning blandt irakiske sunni-arabere. Opstanden føres af medlemmer af det gamle regime fra Baath-partiet og de fire Mukhabarat-tjenester samt de tidligere hær- og politistyrker, som har mistet magt og privilegier siden Saddam Hussein-regimets fald. Den skyldes ligeledes frygt for shiitisk dominans.

De kurdiske partier har organiserede ”peshmerga-militser”, der primært opererer i den kurdiske provins. På shia-muslimsk side er den største og mest velorganiserede paramilitære organisation SCIRI’s væbnede arm Badr-militsen, der længe var del af den væbnede kamp mod Saddam Hussein med baser i Iran. Mahdi-militsen under ledelse af Muqtada al-Sadr har tidligere vist villighed til åben konfrontation med koalitionen, særligt i april og august 2004. Al-Sadr har dog engageret sig i den politiske proces og forfølger hovedsagligt denne vej, men Mahdi militsen er en magtfaktor i Irak og deltager i aktioner rettet mod sunnier. Ud over de landsdækkende militser er der også i det sydlige Irak en række mindre væbnede militser med tilknytning til politiske grupperinger.

Heroverfor står, at de irakiske sikkerhedsstyrker i stigende omfang har taget ansvar for at bekæmpe den væbnede modstand, hvilket i nogen udstrækning lykkedes. Indsatsen fra de politiske og religiøse ledere har hidtil forhindret en generel mobilisering af Irak i bevæbnede sekteriske grupper, men har ikke kunnet dæmme op for vold i områder med blandede befolkningsgrupper. Den sekteriske vold har således ikke spredt sig til hele landet, men er fremherskende, hvor de etnisk-religiøse grupper er blandede og har udeståender.

Personer fra militserne har haft mulighed for at blive rekrutteret til såvel hær som politi i Irak som led i omorganiseringen af sikkerhedsstyrkerne. Processen har ikke været uden problemer,

idet shia-militsmedlemmer i et vist omfang har infiltreret sikkerhedsstyrkerne. Særligt inden for politiets rækker har man i de blandede områder i det centrale Irak omkring Bagdad måttet konstatere, at positionen i politiet er blevet udnyttet til ikke kun at ramme den voldelige bevæbnede opstand, men også hævnaktioner rettet mod særligt sunni-muslimer i tiden efter Samarra-terroraktionen.

En nødvendig del af løsningen på volden skal søges i den politiske proces, hvor inddragelsen af sunnierne gennem reel medindflydelse kan mindske voldsudøvelsen. Terroranslag foranstaltet af udenlandske terrorister, herunder grupper med forbindelse til al-Qaida, vil ikke kunne dæmpes ad politisk vej, men må håndteres af de irakiske sikkerhedsstyrker bistået af den multinationale sikringsstyrke. Den 8. juni 2006 godkendte det irakiske parlament premierminister Malikis kandidater til permanente ministre på indenrigs-, forsvars- og sikkerhedsposterne. Irak fik dermed en bred samlingsregering, hvor alle Iraks dominerende politiske, etniske og religiøse grupper deltager. Regeringen har i sit regeringsprogram prioriteret forsoning og sikkerhed i Irak. Med den ny regering er en nødvendig forudsætning for at opnå denne målsætning opfyldt.

Opbygningen af irakisk kapacitet på sikkerhedsområdet fortsætter, og Iraks regering påtager sig et stadig større ansvar for sikkerheden. Overdragelsen af ansvaret for sikkerheden til irakerne vil ske trinvist. Status for de enkelte provinser evalueres løbende med henblik på at vurdere, hvornår situationen er moden til overdragelse. Det er forventningen, at de irakiske myndigheder formelt får overdraget ansvaret for sikkerheden for den første provins – al Muthanna i det sydlige Irak – i juli 2006. Når ansvaret er overdraget vil irakerne fortsat kunne få støtte fra den multinationale sikringsstyrke om nødvendigt. Udenrigs- og forsvarsministeren orienterer jævnligt Udenrigspolitisk Nævn om situationen i Irak og vil fortsætte hermed.

Der henvises i øvrigt til:

Besvarelsen af spørgsmål 140.

Regeringens Irak-analyse: <http://www.um.dk/NR/rdonlyres/01B5CF27-D4D4-4485-B6AE-E9CAF00F9917/0/Irakanalyse.pdf>, der er oversendt til alle Folketingets medlemmer.

Beslutningsforslag (B 139) vedr Folketingsbeslutning om en videreførelse af et bidrag til den multinationale sikringsstyrke m.v. i Irak og om, at danske militære styrker stilles til rådighed for FN's bistandsmission: <http://www.folketinget.dk/?/samling/20051/MENU/00000002.htm>

FEs trusselsvurdering fra maj 2006: http://forsvaret.dk/NR/rdonlyres/DA5BCE12-6203-422D-9E62-80AE477A631E/0/Trusselsvurdering_Irak_20060510.pdf

